

Eftirlit var haft með efnaleifum í búfé og búfjárafurðum skv. efnaleifaáætlun 2024. Efnaleifaáætlun byggði á reglugerð (IS) nr. 124/2024 og (IS) nr. 502/2024 (efnaleifar) (IS) nr.1513/2023 og (IS) nr.1240/2023 (aðskotaefni) og var sýnatökum dreift á umdæmi og sláturhús eftir framleiðslumagni og sláturtölum.

Skimað var fyrir vaxtarhvetjandi- og óleyfilegum efnum, sýklalyfjum, öðrum dýralyfjum (t.d. sníkla- og hníslalyfjum) auk annarra efna og aðskotaefna. Sýni voru tekin úr nautgripum, svínunum, sauðfé, hrossum, alifuglum, eldisfiskum, mjólk og eggjum, , kjötvinnslum, fiskvinnslum og af lýsi.

Héraðsdýralæknar, eftirlitsdýralæknar, dýraeftirlitsmenn og matvælaeftirlitsmenn sjá um allar sýnatökur. Sýni af vöðva, fitu, lifur, nýrum eða þvagi frá dýrum voru tekin í nær öllum sláturhúsum við slátrun. Mjólkursýni voru tekin á kúabúum. Þvagsýni voru tekin á nautgripa- og svínabúum til að skima fyrir vaxtarhvetjandi- og óleyfilegum efnum. Eggjasýni voru tekin á eggjabúum og eggjapökkunarstöðvum. Sýni úr fiskeldi voru tekin við slátrun og á fiskeldisstöðvum úr kvíum/ kerjum.

Alls voru tekin 979 opinber sýni sem voru rannsökuð á viðurkenndum rannsóknastofum erlendis. Niðurstöður rannsókna eru skoðaðar og rýndar þegar þær berast.

Niðurstöður ársins 2024 voru flestar undir greiningarmörkum þeirra aðferða sem viðurkenndar rannsóknastofur nota eða undir þeim viðmiðunarmörkum sem sett eru í reglugerðum. Þó voru 1 sýni sem gáfu niðurstöður sem urðu til þess að farið var í eftirfylgni, gögn um sýnin rýnd og/eða ástæðu leitað.

Sýni yfir hámarksgildum (MRL/ML):

- Efnin:  $>8 \mu\text{g/L}$  ( $\approx 12 \mu\text{g/L}$ )  $17\beta$ -Nortestosterone,  $0.5 \mu\text{g/L}$  Boldenone greindist í einum kvenkyns grís . Þekkt er að efnin greinist í þvagi gyltum í litlu magni. Farið var í eftirfylgni á búið sem gyltugrísinn kom frá og m.a. tekin eftirfylgnisýni. Hvorki greindust efnin í eftirfylgnisýnum né nokkur vísbending um misotkun á efnunum. Niðurstaða eftirfylgnirannsóknar leiddi því í ljós að efnin hefðu verið af náttúrulegum uppruna í gyltugrísnum.

| Landsbundin áhættumiðuð eftirlitsáætlun 2024 |                                         |                                                            | Hlutfall sýna með efnaeifar undir leyfilegum mörkum árið 2024 |                                                               |        |       |           |             |          |         |                   |                   |                |                       |                       |         |      |  |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|--------|-------|-----------|-------------|----------|---------|-------------------|-------------------|----------------|-----------------------|-----------------------|---------|------|--|
|                                              | Efnaflokkur                             | Efni                                                       | Nautgripir                                                    | Svín                                                          | Sauðfé | Hross | Alifuglar | Eldisfiskar | Mjólk    | Egg     | Samtals           | Alls              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | A1a, A1c, A1d                           | Stilben, sterar og RAL                                     | 10/10                                                         | 2/3                                                           | 4/4    | 1/1   | 0         | 24/24       | 0        | 0       | 42                | 95%               |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | A1b                                     | Efni með skjaldkirtilshæftandi virkni                      | 10/10                                                         | 2/2                                                           | 8/8    | 1/1   | 0         | 0           | 0        | 0       | 21                | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | A1e                                     | Beta-örvar                                                 | 9/9                                                           | 2/2                                                           | 4/4    | 1/1   | 4/4       | 0           | 0        | 0       | 20                | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | A2a                                     | Klóramfenikól                                              | 11/11                                                         | 2/2                                                           | 8/8    | 1/1   | 5/5       | 22/22       | 5/5      | 6/6     | 60                | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | A2b                                     | Nitrófurán                                                 | 5/5                                                           | 2/2                                                           | 2/2    | 0     | 4/4       | 22/22       | 0        | 6/6     | 41                | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | A2c                                     | Nitróimidazol                                              | 5/5                                                           | 2/2                                                           | 8/8    | 0     | 4/4       | 20/20       | 5/5      | 0       | 44                | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | A2d, A3c                                | Dapsone, sýklalyf                                          | 7/7                                                           | 2/2                                                           | 8/8    | 1/1   | 5/5       | 22/22       | 5/5      | 0       | 50                | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | A3a                                     | Litarefni                                                  | 0                                                             | 0                                                             | 0      | 0     | 0         | 22/22       | 0        | 0       | 22                | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | A3b                                     | Sniklalyf                                                  | 3/3                                                           | 1/1                                                           | 2/2    | 1/1   | 3/3       | 40/40       | 5/5      | 6/6     | 61                | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | A3d                                     | Hníslalyf                                                  | 3/3                                                           | 1/1                                                           | 6/6    | 0     | 3/3       | 0           | 0        | 0       | 13                | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | A3f                                     | Bólguøyðandi lyf (NSAIDs), róandi lyf                      | 6/6                                                           | 1/1                                                           | 6/6    | 1/1   | 3/3       | 19/19       | 4/4      | 0       | 40                | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | B1a                                     | Sýklalyf                                                   | 12/12                                                         | 6/6                                                           | 30/30  | 2/2   | 8/8       | 40/40       | 20/20    | 12/12   | 130               | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | B1b                                     | Skordýraeitur, sveppeyðir, ormalyf, sniklalyf              | 11/11                                                         | 2/2                                                           | 35/35  | 3/3   | 8/8       | 110/110     | 5/5      | 6/6     | 180               | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | B1c                                     | Róandi lyf                                                 | 2/2                                                           | 1/1                                                           | 6/6    | 0     | 0         | 20/20       | 0        | 0       | 29                | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | B1d                                     | Bólguøyðandi lyf (NSAIDs), barksterar                      | 8/8                                                           | 5/5                                                           | 18/18  | 1/1   | 2/2       | 0           | 11/11    | 0       | 45                | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | B2                                      | Hníslalyf, vefsvipungalyf                                  | 2/2                                                           | 2/2                                                           | 8/8    | 0     | 10/10     | 0           | 0        | 6/6     | 28                | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
| Fjöldi sýna                                  |                                         | 104                                                        | 34                                                            | 153                                                           | 13     | 59    | 361       | 60          | 42       | 826     | 99,8%             |                   |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              |                                         |                                                            |                                                               |                                                               |        |       |           |             |          |         |                   |                   |                |                       |                       |         |      |  |
| Landsbundin slembivals eftirlitsáætlun 2024  |                                         |                                                            | Hlutfall sýna með efnaeifar undir leyfilegum mörkum árið 2024 |                                                               |        |       |           |             |          |         |                   |                   |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | Efnaflokkur                             | Efni                                                       | Nautgripir                                                    | Svín                                                          | Sauðfé | Hross | Alifuglar | Eldisfiskar | Mjólk    | Egg     | Samtals           | Alls              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | B1a, B1c, B1d                           | Aminóglýkósið, Róandi lyf, Bólguøyðandi verkjalyf (NSAIDs) | 1/1                                                           | 1/1                                                           | 0      | 0     | 0         | 0           | 0        | 0       | 2                 | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | B1b, B1d, B2                            | Ormalyf, Barksterar, Hníslalyf                             | 1/1                                                           | 1/1                                                           | 0      | 0     | 0         | 0           | 0        | 0       | 2                 | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | B1b, B1d, B1c                           | Plágueyðar, Barksterar, Róandi lyf                         | 0                                                             | 0                                                             | 2/2    | 1/1   | 0         | 0           | 0        | 0       | 3                 | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | A1e, A3d, A3f                           | Beta-örvar, Hníslalyf, Bólguøyðandi verkjalyf (NSAIDs)     | 0                                                             | 0                                                             | 0      | 0     | 2/2       | 0           | 0        | 0       | 2                 | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | A2b, A3b, A3d                           | Nitrófurán, Plágueyðar, Hníslalyf                          | 0                                                             | 0                                                             | 0      | 0     | 1/1       | 0           | 0        | 0       | 1                 | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | Fjöldi sýna                             |                                                            | 2                                                             | 2                                                             | 2      | 1     | 3         | 0           | 0        | 0       | 10                | 100%              |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              |                                         |                                                            |                                                               |                                                               |        |       |           |             |          |         |                   |                   |                |                       |                       |         |      |  |
|                                              | Landsbundin aðskotaeftirlitsáætlun 2024 |                                                            |                                                               | Hlutfall sýna með efnaeifar undir leyfilegum mörkum árið 2024 |        |       |           |             |          |         |                   |                   |                |                       |                       |         |      |  |
| Efnaflokkur                                  |                                         | Efni                                                       | Nautgripir                                                    | Svín                                                          | Sauðfé | Hross | Alifuglar | Eldisfiskar | Kúamjólk | Hænuegg | Unnar kjötafurðir | Unnar fiskafurðir | Vilttur fiskur | Samlokur (kræklingur) | Óliur úr sjávarríkinu | Samtals | Alls |  |
| Halógenuð þrávirk lífræn efni                |                                         | Dioxín og PCB                                              | 2/2                                                           | 0                                                             | 7/7    | 1/1   | 2/2       | 25/25       | 0        | 2/2     | 0                 | 0                 | 2/2            | 0                     | 2/2                   | 43      | 100% |  |
| Halógenuð þrávirk lífræn efni                |                                         | PFAS efni                                                  | 2/2                                                           | 2/2                                                           | 7/7    | 1/1   | 1/1       | 24/24       | 0        | 2/2     | 0                 | 0                 | 2/2            | 1/1                   | 0                     | 42      | 100% |  |
| Þungmálmar                                   |                                         | Þungmálmar (Pb, Cd, Hg, As)                                | 2/2                                                           | 1/1                                                           | 7/7    | 1/1   | 1/1       | 24/24       | 2/2      | 2/2     | 0                 | 0                 | 3/3            | 1/1                   | 0                     | 44      | 100% |  |
| Sveppaeitur                                  |                                         | Aflatoxín M1                                               | 0                                                             | 0                                                             | 0      | 0     | 0         | 0           | 3/3      | 0       | 0                 | 0                 | 0              | 0                     | 0                     | 3       | 100% |  |
| Önnur aðskotaeftirlitsáætlun                 |                                         | PAH efni                                                   | 0                                                             | 0                                                             | 0      | 0     | 0         | 0           | 0        | 0       | 6/6               | 2/2               | 0              | 1/1                   | 0                     | 9       | 100% |  |
| Önnur aðskotaeftirlitsáætlun                 |                                         | 3-MCPD og glýsídól                                         | 0                                                             | 0                                                             | 0      | 0     | 0         | 0           | 0        | 0       | 0                 | 0                 | 0              | 0                     | 2/2                   | 2       | 100% |  |
| Fjöldi Sýna                                  |                                         | 6                                                          | 3                                                             | 21                                                            | 3      | 4     | 73        | 5           | 6        | 6       | 2                 | 7                 | 3              | 4                     | 143                   | 100,0%  |      |  |